

«عید قربان» تجلیگاه تسلیم و تقرب؛ روزی که بشر سر تعظیم فرود آورد

«عید قربان» تجلیگاه تسلیم و تقرب و نماد دل کندن از همه تعلقات دنیوی است؛ روزی که بشر ثابت کرد برای آنچه در راه خدا می‌دهد هیچ هوای نفسی وجود ندارد.

عید قربان؛ روزی است که بشر ثابت کرد برای آنچه که در راه خدا می‌دهد هیچ هوای نفسی وجود ندارد و نماد دل کندن از همه تعلقات دنیوی است؛ روزی که بشر ثابت کرد برای آنچه در راه خدا می‌دهد هیچ هوای نفسی وجود ندارد.

خبرگزاری مهر - قربان عید بندگی، روزی که در آن ابراهیم خلیل الله فرزندش را به قربانگاہی می‌زد؛ برد تا اطاعت از معبود را به نمایش بگذارد و روزی را خلق کند که یوم الله باشد، عیدی که در آن بشریت تسلیم در برابر معبود خود را به رخ کائنات کشید.

عید قربان روزی است که بشر ثابت کرد برای آنچه که در راه خدا می‌دهد هیچ هوای نفسی وجود ندارد و اشرف مخلوقات بودن زبینه وی است. شاید همین تصمیم‌های بزرگ و عید ساز تاریخ بشریت است که باعث شده تا انسان از همان ابتدا عنوان اشرف مخلوقات بودن را یدک بکشد.

عید قربان به معنای بازگشت انسان به مقام تقرب الهی است که این مقام در سایه مبارزه با هواهای نفسانی و در پرتو تهذیب، خودسازی و بهره‌وری از فرصت‌های ناب به دست می‌آید. عید قربان خاطره ابراهیم، هاجر و اسماعیل است که حضرت ابراهیم(ع) همسرش هاجر و فرزندش اسماعیل را در زمین بی‌آب و علف قرار داد خداوند به برکت حضرت اسماعیل(ع) آب زمزم را عطا کرد.

آنچه ابراهیم(س) برای قرب الهی انجام داد در تاریخ بشریت ماندگار شد، نمونه‌ای از ایثار و گذشت در راه خدا است و فلسفه اصلی آن هم همان مبارزه با هوای نفس و جهاد با نفس اماره است.

روزی مخصوص دعا و مناجات

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی با اشاره با ایام عرفه و عید سعید قربان بیان داشت: این روز که از اعیاد رسمی دین ماست در حقیقت روز مخصوص دعا و مناجات با پروردگار است.

وی ادامه داد: اسلام راه‌های زیادی برای تقرب انسان به خداوند تعیین کرده است، یکی از این راه‌ها راه علم و عالم شدن است تا انسان خود را بشناسد جهان پیرامون خود را بشناسد و ارتباط بین خود و جهان را بشناسد و بفهمد همه این‌ها تحت تدبیر یک مدبر واحد به نام خداست.

وی اذعان داشت: راه دیگر تقرب انسان به خداوند راه عبادت است که آن هم در راستای علم است یعنی انسان باید با علم و شناخت عبادت کند و بداند حقیقتاً چه کسی را عبادت می‌کند.

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی با تشریح اهمیت دعا و مناجات ابراز داشتند: در کنار دو راه بیان شده، راه سوم برای تقرب به درگاه خداوند جمع بین علم و عبادت است که همان دعا و نیایش می‌باشد. دعا نه به این مفهوم که تنها چیزی را از خداوند طلب کنیم بلکه ما در دعا باید خود را در حال مضطر و یا در لحظه آخر عمر فرض کنیم و مانند همچنین کسی خدا را صدا بزنیم. این ناله و زاری را خداوند دوست دارد.

وی به داستان حضرت ابراهیم در قرآن کریم اشاره کردند و بیان داشتند: وقتی حضرت ابراهیم به فرمان خدا هاجر و کودک تازه به دنیا آمده اش یعنی اسماعیل را در سرزمین مکه تنها گذاشت هاجر گفت ما را در این سرزمین به چه کسی می‌سپاری؟ ابراهیم پاسخ داد این سرزمین صاحبی دارد و تو و فرزندت را به صاحب این سرزمین می‌سپارم. دعا ما را به این مرحله از ایمان می‌رساند.

قربان و حج اکبر

به گفته آیت‌الله مکارم شیرازی روز عید قربان ازجمله تفاسیر دیگر<laquo> حج اکبر<raquo> است؛ اگرچه در میان مفسران درباره منظور از روز<laquo> حج اکبر<raquo> گفتگو است، اما آنچه از بسیاری از روایات که از طرق اهل بیت و اهل سنت نقل شده، استفاده می‌شود این است که منظور از آن روز دهم ذی‌الحجه<laquo> روز عید قربان و به تعبیر دیگر<laquo> یوم النحر<raquo> می‌باشد. همچنین پایان یافتن مدت چهار ماه تا روز دهم ماه ربیع الثانی طبق آنچه در منابع اسلامی آمده، دلیل دیگر بر این موضوع است.

وی ادامه داد: به علاوه در روز عید قربان در واقع قسمت اصلی اعمال حج پایان می‌یابد از این رو، روز حج می‌توان به آن اطلاق کرد. و اما اینکه چرا آن را<laquo> حج اصغر<raquo> گفته‌اند؛ به خاطر آن است که در آن سال همه گروه‌ها اعم از مسلمانان و بت‌پرستان (طبق سنتی که از قدیم داشتند) در مراسم حج شرکت کرده بودند ولی این کار در سال‌های بعد به کلی موقوف شد.

<laquo>علاوه بر تفسیر فوق که در روایات اسلامی نیز آمده، تفسیر دیگری نیز وجود دارد، و آن اینکه منظور از آن مراسم حج است، در مقابل مراسم<laquo> عمره<raquo> که<laquo> حج اصغر<raquo> نامیده می‌شود. این تفسیر نیز در پاره‌ای از روایات آمده است، و هیچ مانعی ندارد که هر دو علت توأماً سبب این نام‌گذاری شده باشد.<raquo>

دوران دفاع مقدس نمونه‌ای از قربانی شدن در راه خدا

یکی از اساتید دانشگاه قم در این رابطه در گفتگو با خبرنگار مهر، با اشاره به اینکه حضرت ابراهیم با اقدام خود راه صد ساله را یک شبه پیمود، گفت: راهی که خلیل خدا انتخاب کرد توانست وی را به قرب الهی برساند.

حجت الاسلام محمدرضا کریمی والا به نمونه‌ای از قربانی شدن افراد در راه خدا اشاره و جنگ تحمیلی را نمونه‌ای از آن برشمرد و ابراز کرد: افرادی در دوران دفاع مقدس بودند که در هنگام دفاع و در راه خدا به راحتی از جان خود گذشتند و بر هوای نفس دنیایی خود غلبه کردند.

وی با اشاره به قربانی‌هایی که در روز عید قربان انجام می‌شود، گفت: این قربانی ظاهری است و در واقع آنچه مهم است قربانی کردن نفس اماره، جهاد با نفس و از بین بردن تعلقات مادی است تا در نهایت انسان را به درجه قرب الهی برساند.

عاشورا نمونه‌ای از مبارزه با هوای نفس و انفاق در راه خدا

عضو هیئت علمی دانشگاه باقرالعلوم (ع) هم در گفتگو با خبرنگار مهر، ضمن اشاره به فرمانبرداری حضرت ابراهیم خلیل (ع) از خداوند اظهار داشت: حادثه عاشورا هم نمادی از جان گذشتن در راه خداوند است.

آنچه مهم است قربانی کردن نفس اماره، جهاد با نفس و از بین بردن تعلقات مادی است

همچنین حجت الاسلام حسن غفاری<laquo> فر در ادامه افزود: امام حسین (ع) هم در روز عاشورا هر آنچه را که داشت از مال و جان و آبرو در راه خداوند قربانی کرد و باعث شد این روز هم در تاریخ بشریت ماندگار باشد و نمونه‌ای شود برای مبارزه با هوای نفس و انفاق در راه خداوند.

وی دستگیری از فقرا را هم مورد اشاره قرار داد و عنوان کرد و گفت: مانند آنچه در زکات فطره و زکات اموال هدف دستگیری از ضعفا و فقرا است در زمینه قربانی نیز این دیدگاه وجود دارد.

قربانی کردن، از بین بردن محبوب‌های مزاحم است

کارشناس تربیتی مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم هم در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار داشت: ماهیت انسان ماهیتی منحصر به فرد است از این جهت که انسان دارای اختیار بوده و حق انتخاب دارد و اگر راه درست را انتخاب کند رستگار می‌شود و اگر در مسیر خطا پیش برود همیشه در افسردگی و پژمردگی و پریشانی قرار می‌گیرد.

رسالت عید قربان در این است که خداسالاری را در زندگی به وضوح نشان دهیم

حجت الاسلام علی صدوقی در ادامه افزود: وابستگی&zwj&هایی که برای انسان ایجاد می&zwj&شود او را به سمت گناه سوق می&zwj&دهد و به همین دلیل ما باید با این وابستگی&zwj&ها و تعلقات مبارزه کنیم رسالت عید قربان در این است که خداسالاری را در زندگی به وضوح نشان دهیم و خود را از تعلقات آزاد کنیم.

حجت الاسلام صدوقی افزود: باید در زندگی انسان محبوب&zwj&هایی که اجازه نمی&zwj&دهند انسان به محبوب واقعی برسد از بین برود و قربانی کردن به این معنا است که محبوب&zwj&های مزاحم را از بین برده شود.

ابراهیم اسماعیل را به قربانگاه می&zwj&برد و پدر و پسر هر دو با خضوع و خشوع سر تسلیم در برابر فرمان آسمانی فرود می&zwj&آورند تیغ بر گردن ابراهیم گذاشته می&zwj&شود اما ناگهان صدایی از آسمان خلیل خدا را فرامی&zwj&خواند، صدایی که می&zwj&بیند و می&zwj&شنود و می&zwj&داند از بندگانش، خدایی که دستورش در مرحله اجرا شدن است امان می&zwj&دهد و پسر به پدرش باز گردانده می&zwj&شود و داستانی خلق می&zwj&شود از نزول قوچی از آسمان که قرار است فرمان الهی با ذبح این گوسفند به مرحله اجرا در آید و خلیل الله روسفید واقعه قربان باشد.